ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 100.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 23-го Декабря.— 1847— Wilno. WTOREK, 23-go Grudnia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 15-го Декабря.

Высочайшій Рескриптъ,

данный на имя Генералъ-Адъютанта Литке.

Господинъ Генералъ-Адъютантъ Литке! Во изъявленіе совершеннаго Моего благоволенія за отличную службу вашу и въ особенности за усердіе, оказанное вами при воспитаніи Его Императорскаго Высочества, Любезнѣйшаго Сына Моего, Государя Великаго Князя Константина Николаевича, Всемилостивѣйше жалую вамъ, препровождаемую при семъ табакерку, съ Моимъ портретомъ, украшенную бриліантами, пребывая къ вамъ благосклоннымъ.

На подлинномъ собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ С. Петербургѣ,
25-го Ноября 1847 года.

—

Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 6 Декабря, за отличіе по службѣ, Виленскій Губернскій Предводитель Дворянства, Коллежскій Совѣтникъ *Пусловскій*, Всемилостивѣйше призведенъ въ Статскіе Совѣтники.

— Состоящій при Главномъ Директорѣ Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ Царства Польскаго чиновникомъ особыхъ порученій, Коллежскій Совѣтникъ *Жилинскій*, уволенъ отъ службы, по болѣзни, съ чиномъ Статскаго Совѣтника.

—

Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: на будущее время пропускать въ Россію тѣхъ только изъ иностранныхъ подмастерьевъ (*Gesellen*), работниковъ и низшихъ сословій людей, которые будутъ выписываться изъ-за границы, извѣстными мѣстнымъ начальствамъ фабрикантами нашими и содержателями ремесленныхъ заведеній, и на этотъ конецъ постановить слѣдующія правила: 1) Каждый фабрикантъ или ремесленникъ, встрѣчающій надобность въ вызовѣ изъ чужихъ краевъ подмастерья или работника, обязывается предварительно испросить на то дозволеніе мѣстнаго полицейскаго начальства, съ означеніемъ въ своемъ прошеніи имени и мѣста пребыванія выписываемаго имъ лица, и вмѣстѣ съ тѣмъ представить подписку въ томъ, что онъ принимаетъ на себя полную отвѣтственность за образъ его мыслей и поведеніе. 2) По полученіи испрашиваемаго дозволенія,

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 15-go Grudnia.

Najwyższy Reskrypt,

do Jenerał-Adjutanta Lütke.

Panie Jenerał Adjutancie Lütke! W dowód zupełnego Mego zadowolenia z odznaczającéj się służby waszéj, a zwłaszcza z gorliwości, któréj dowiedliście przy wychowaniu Jego Cesarskiej Wysokości, Najukochańszego Syna Mojego, Wielkiego Xięcia Konstantego Nikołajewicza, Najmiłościwiéj udarowuję was załączoną tu tabakierą, z Moim portretem, ozdobioną brylantami, pozostając ku wam przychylnym.

Na oryginale własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano:

NIKOŁAJ.

W St. Petersburgu,
25-go Listopada 1847 roku.

—

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 6-go Grudnia, za odznaczenie się w służbie, Wileński Gubernialny Marszałek, Radzca Kollegialny *Puslowski*, Najłaskawiéj mianowany Radzcą Stanu.

— Zostający przy Głównym Dyrektorze Spraw Wewnętrznych i Duchownych w Królestwie Polskiem, jako urzędnik do osobnych poruczeń, Radzca Kollegialny *Żyliński*, uwolniony ze służby, dla choroby, z rangą Radzcy Stanu.

—

Jego Cesarska Mość Najwyżéj rozkazać raczył: na przyszłość przepuszczać do Rossyi tych tylko z zagranicznych czeladników (*Gesellen*), robotników i niższego stanu ludzi, którzy będą sprowadzeni z zagranicy przez znanych władzom miejscowym fabrykantów naszych i utrzymujących zakłady rzemieślnicze, i w tym celu zaprowadzić następne przepisy: 1) Każdy fabrykant lub rzemieślnik, będący w potrzebie sprowadzenia z obcych krajów czeladnika lub robotnika, winien jest wprzódy wyjednać sobie na to pozwolenie władzy miejscowéj policyjnéj, z wyszczególnieniem w swém podaniu nazwiska i miejsca pobytu sprowadzanéj przezeń osoby, a razem złożyć deklaracyą, że bierze na siebie wszelką odpowiedzialność za sposób jego myślenia i konduitę. 2) Po otrzymaniu takowego dozwolenia, z podpisem władzy policyjnéj, fabrykant lub rzemieślnik winien przesłać je temu, którego ma sprowadzić, dla wyjednania u Missyj lub Konsulatów naszych paszportu

за подписаніемъ полицейскаго начальства, фабрикантъ или ремесленникъ долженъ отправить оное къ выписываемому лицу, для испрошенія отъ Миссій и Консульствъ нашихъ паспорта на въѣздъ въ Россію, или же для засвидѣтельствованія національнаго его вида. 3) Исключаются изъ сего одни природные Англичане, и слѣдовательно дѣйствію означенныхъ правилъ подлежатъ всѣ лица, принявшія Англійское подданство изъ другихъ націй.

Вильна.

С. Петербургскій Совѣтъ Дѣтскихъ Пріютовъ, по случаю приближенія Новаго 1848 года, привелъ въ дѣйствіе установленіе замѣна разсылки визитныхъ билетовъ извѣстнымъ пожертвованіемъ въ пользу сихъ учрежденій. По примѣру сему Виленское Губернское Попечительство, желая соединить обычай визитовъ общихъ въ извѣстные дни года съ дѣломъ благотворительнымъ, предполагаетъ между лицами, которыя на то соглашаются вмѣсто заготовленія и разсылки карточекъ, по случаю Новаго Года вносить извѣстную сумму въ пользу здѣшнихъ Пріютовъ, Попечительство которыхъ озаботится напечатаніемъ всѣхъ именъ въ особомъ спискѣ при Виленскомъ Вѣстникѣ. Послѣ чего, всѣ означенныя лица будутъ считаться уже исполнившими общіе визиты, по коимъ они должны были разсылать карточки. Время доставленія денегъ назначается 27 число сего Декабря. Для удобнѣйшаго пріема адресовъ съ означеніемъ имени отечества и фамиліи, а также опредѣленной платы, назначается Канцелярія Виленскаго Губернскаго Попечительства дѣтскихъ Пріютовъ на Замковой улицѣ въ казенномъ домѣ, а въ особенности поручено Виленскому Полицмейстеру собирать подписки и деньги отъ желающихъ лицъ замѣнить визиты пожертвованіемъ. За таковое объявленіе къ Новому Году назначается отъ каждой особы не менѣе 3 руб. сер.

—

Отъ Губернскаго Попечительства Виленскихъ Дѣтскихъ Пріютовъ объявляется во всеобщее извѣстіе, что розыгрышъ лотереи въ пользу Виленскихъ Пріютовъ, на которую произведена раздача билетовъ, заботливостію Госпожи Попечительницы, послѣдуетъ 31 сего Декабря въ 9 часовъ по полудни, въ извѣстной залѣ дома Миллеровъ, на Нѣмецкой улицѣ, во время воксальнаго вечера того дня.

Продолженіе свѣдѣній о дѣйствіяхъ эпидемической холеры.

(*См. N.* 95 *Вил. Вѣстн.*)

Въ Москвѣ, съ 17-го по 24-е Ноября, вновь заболѣло холерою 231 человѣкъ и 112 умерло. Съ начала эпидеміи по 24-е Ноября заболѣло въ Москвѣ 2,765, изъ которыхъ 1,419 умерло.

По Тверской Губерніи болѣзнь покуда ограничивается городомъ Торжкомъ, гдѣ она продолжается въ слабомъ видѣ.

Въ Харьковской Губерніи болѣзнь по всему пространству приближается къ концу. Въ самомъ Харьковѣ, съ 17-го Октября по 4-е Ноября, заболѣло 25 чел. и умерло 9; а съ 4-го по 8-е Ноября вновь заболѣвшихъ и умершихъ уже не было. Всего съ начала эпидеміи по 8-е Ноября: въ Харьковѣ заболѣло 1,335, умерло 446; по уѣздамъ заболѣло 10,432, умерло 3,155; итого заболѣло 11,767, умерло 3,601.

Извѣстія, полученныя, въ продолженіе послѣдней недѣли, о прочихъ мѣстахъ Имперіи, вообще, благодаря Бога, весьма утѣшительны. Болѣзнь на новыя мѣста почти не распространялась, и сила ея повсѣмѣстно уменьшается.

Эпидемія совершенно прекратилась: въ Казани съ 11-го и въ Симбирскѣ съ 12-го Ноября.

По Оренбургской Губерніи холера не вышла за предѣлы первоначально пораженныхъ ею уѣздовъ; но въ Области Уральскаго Войска она изъ города Уральска взяла направленіе къ югу, и появилась въ городѣ Гурьевѣ.

Эпидемія въ средней полосѣ Россіи покамѣстъ держится еще съ нѣкоторымъ упорствомъ въ Губерніяхъ Курской и Орловской; но также примѣтно нынѣ слабѣетъ.

do Rossyi, lub też dla zawizowania jego świadectwa krajowego. 3) Wyjęci są od tego tylko rodowici Anglicy, a przeto mocy powyższych przepisów ulegają wszyscy, którzy z innych narodów przyjęli poddaństwo Angielskie.

Wilno.

St. Petersburgska Rada Opiekuńcza Domów Przytułku dla Dzieci, z powodu zbliżającego się Nowego Roku, przyprowadziła do skutku zwyczaj zastępowania biletów wizytowych wnoszeniem pewnéj opłaty na korzyść rzeczonych zakładów. Idąc za tym przykładem Wileńska Gubernialna Opieka, chcąc połączyć zwyczaj ogólnych wizyt w pewne dni roku z czynami dobroczynności, proponuje osobom, które się na to zgodzą, zamiast przygotowywania i rozsyłania biletów, z powodu Nowego Roku, wnosić pewną summę na korzyść tutejszych Domów Przytułku, których Opieka zajmie się wydrukowaniem wszystkich imion w oddzielnéj liście przy Wileńskim Kuryerze. Poczém wszystkie rzeczone osoby będą się uważały jakby dopełniły zwykłych odwiedzin, z powodu których musiałyby posyłać bilety. Termin przysyłania pieniędzy oznacza się na dzień 27 Grudnia. Dla łatwiejszego przyjmowania adressów z oznaczeniem imienia i nazwiska, jako też pieniężnych ofiar, przeznacza się Kancellarya Wileńskiéj Gubernialnéj Opieki Domów Przytułku, na ulicy Zamkowéj, w domu Skarbowym, szczególniéj zaś poruczono Wileńskiemu Policmejstrowi zbierać podpisy i pieniądze osób, chcących zastąpić wizyty ofiarami. Za ogłoszenie tego rodzaju, uwalniające od wizyt z powodu Nowego Roku, naznacza się od każdéj osoby nie mniéj jak 3 rub. sr.

—

Gubernialna Opieka Wileńskich Domów Przytułku dla Dzieci podaje do powszechnéj wiadomości, że ciągnienie loteryi na korzyść Wileńskich Przytułków, na którą rozdane zostały bilety troskliwością Pani Opiekunki, nastąpi d. 31 Grudnia, o godzinie 9 éj wieczorem, w zwyczajnéj sali domu Müllerów, na Niemieckiéj ulicy, podczas wieczoru Woxhalnego tegoż dnia.

Dalszy ciąg wiadomości o postępie epidemicznéj cholery.

(*Ob. N.* 91 *Kur. Wil.*)

W Moskwie od 17 do 24 Listopada, było na nowo dotkniętych cholerą 231, umarło zaś 112. Od początku epidemii do 24 Listopada zachorowało w Moskwie w ogóle 2,795, z których 1,419 umarło.

W Gubernii Twerskiéj cholera dotąd jest tylko w mieście Torżku, gdzie działa w słabym stopniu.

W Gubernii Charkowskiéj, na całéj przestrzeni choroba zbliża się ku końcowi. W samym Charkowie od 17 Października do 4 Listopada, zachorowało 25, umarło 9; od 4 zaś do 8 Listopada nie zdarzyło się już żadnego przypadku choroby lub śmierci. W ogóle od początku epidemii do 8 Listopada: w Charkowie zachorowało 1,335, umarło 446; w powiatach zachorowało 10,432, umarło 3,155; w ogóle zaś zachorowało 11,767, a umarło 3,601.

Wiadomości, otrzymane w ciągu ostatniego tygodnia, z innych miejsc Państwa, w ogólności, dzięki Bogu, są nader pocieszające. Choroba w nowych miejscach prawie się nie rozszerzała, i nadto wszędzie upada na swéj mocy.

Epidemia całkiem ustała: W Kazaniu od 11, a w Symbirsku od 12 Listopada.

W Gubernii Orenburgskiéj cholera nie przekroczyła granic tych powiatów, w których się początkowo zjawiła; wszakże w Obwodzie Wojska Uralskiego, z miasta Uralska wzięła kierunek na południe i zjawiła się w mieście Gurjewie.

Epidemia w średniéj strefie Rossyi dotychczas trzyma się jeszcze z niejakim uporem w Gubernii Kurskiéj i Orłowskiéj, jednakże i tu już widocznie słabieje.

Изъ числа Западныхъ Губерній болѣзнь продолжается и отчасти еще развивается, наиболѣе въ Приднѣпровскихъ Губерніяхъ: Могилевской, Черниговской, Кіевской и Полтавской. Въ Кіевѣ и Кременчугѣ, прочемъ, болѣзнь въ настоящее время уже прекращается. Въ Могилевѣ, гдѣ она съ самаго начала распространилась довольно быстро, число заболѣвшихъ съ 13 го по 26-е Ноября, простиралось до 450, число умершихъ до 87. Всего со времени появленія болѣзни:

Въ Кіевѣ, съ 23-го Сентября по 18-е Ноября заболѣло 1,601, умермо 789.

Въ Могилевѣ, съ 31-го Октября до 20-го Ноября заболѣло 690, умерло 122.

Въ Нѣжинѣ, съ 12 го Октября по 12-е Ноября заболѣло 241, умерло 105.

Въ Кременчугѣ, съ 7-го Сентября по 8-е Ноября заболѣло 430, умерло 188.

Въ Екатеринославлѣ и въ Екатеринославской Губерніи болѣзнь, повидимому, на исходѣ. Въ самомъ губернскомъ городѣ, съ начала эпидеміи по 8-е Ноября, умерло 99 изъ 395-ти заболѣвшихъ.

Въ Херсони эпидемія дѣйствуетъ въ самомъ незначительномъ видѣ.

По полученнымъ новѣйшимъ извѣстіямъ, появившаяся вновь въ Тавризѣ холера, около 20 Октября, почти прекратилась.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 14—16 *Декабря*.

Сообщенное извѣстіе, что дворъ переѣхалъ изъ Сенъ-Клу въ Парижъ, не подтвердилось. Его Величествo Король, послѣ аудіенціи, данной французскому повѣренному въ дѣлахъ въ Турине, барону Андре, возвратился въ Сенъ-Клу. Баронъ Андре отправился немедленно въ Туринъ, гдѣ пробудетъ до пріѣзда г-на Бакура, назначеннаго посланникомъ при тамошнемъ дворѣ.

— Г-нъ Лагрене, французскій повѣренный въ дѣлахъ при швейцарскомъ союзѣ, представлялся на прошлой недѣлѣ Королю и Королевѣ.

— Вчера прибыли въ Парижъ изъ Марсели: герцогъ Саксенъ-Кобургскій съ своею супругою, и герцогъ Сиракузскій.

— Число прибывшихъ въ Парижъ депутатовъ простирается до 300; предварительныя объясненія разныхъ партій были довольно оживлены. Нѣкоторые изъ депутатовъ, принадлежавшіе къ центру палаты, присоединились къ лѣвой сторонѣ. Въ конференцъ-залѣ палаты депутатовъ разсказывали, что у канцлера, герцога Пакье, собирались перы, пользующіеся большимъ вліяніемъ; поэтому полагаютъ, что министерство находится въ затруднительномъ положеніи.

— Говорятъ, что кабинетъ намѣренъ поддерживать выборъ г-на Созе въ президенты палаты депутатовъ.

— Въ слѣдствіе объявленія лорда Пальмерстона въ парламентѣ касательно Швейцаріи въ *Journal d s Déb ts* замѣчаютъ только, что хотя, разумѣется, нечего уже стараться объ окончаніи войны, которая окончилась сама собою, однако же прекращеніе непріязненныхъ дѣйствій было только однимъ изъ условій посредничества. Рѣшительнѣе и подробнѣе пишутъ о томъ въ *Conserv teur*, предполагаемомъ спеціальномъ органѣ президента совѣта. „Сознаемся, сказано въ этой министерской газетѣ, что мы не понимаемъ отвѣта лорда Пальмерстона.“

— Въ *Presse* пишутъ, что Г. Гизо получилъ депеши, изъ которыхъ видно, что три сѣверныя державы упорствуютъ, болѣе чѣмъ когда либо, въ своемъ намѣреніи составить условленную конференцію о швейцарскихъ дѣлахъ, и неоднократно предлагаютъ открыть эту конференцію въ Нешателѣ. Французскій кабинетъ тотчасъ согласился на оба предложенія, и говорятъ, представителемъ Франціи въ конференціи будетъ Г. де Лагрене, потому что графъ Буа-ле-Контъ находится въ слишкомъ непріятныхъ личныхъ отношеніяхъ къ президенту сейма, Г. Оксенбейнъ.

— Слышно, что французское правительство заключило, чрезъ посредство персидскаго посланника, отправившагося обратно въ свою страну, договоръ съ персидскимъ Шахомъ, объ уступкѣ Франціи скалистаго острова Каррака; въ персидскомъ заливѣ. Этотъ

Z pomiędzy Gubernij Zachodnich, choroba trwa i po części rozwija się jeszcze w Guberniach Naddnieprskich: Mohylewskiéj, Czernihowskiéj, Kijowskiéj i Połtawskiéj. Zresztą, w Kijowie i Kremieńczuku choroba w obecnym czasie już ustaje. W Mohylewie, gdzie z samego początku okazała była dość szybki postęp, liczba dotkniętych nią, od 13 do 26 Listodada, wynosiła do 454, a liczba umarłych do 87. W ogóle od czasu zjawienia się choroby:

W Kijowie, od 23 Września do 18 Listopada, zachorowało 1,601, umarło 789.

W Mohylewie, od 31 Października do 20 Listopada zachorowało 690, umarło 122.

W Nieżynie, od 12 Października do 12 Listopada, zachorowało 241, umarło 105.

W Kremieńczuku, od 7 Września do 8 Listopada, zachorowało 430, umarło 188.

W Ekaterynosławiu, tak w mieście jako i Gubernii, choroba, jak się zdaje, ma się ku końcowi. W samém Gubernialném mieście, od początku epidemii do 8 Listopada, zachorowało 395, umarło zaś 99.

W Chersonie epidemja działa w stopniu najmniéj silnym.

Podług otrzymanych najnowszych wiadomości, zjawiona na nowo cholera w Tauris, około 20 Października, prawie ustała.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Paryż, 14—16 *grudnia*.

Nie potwierdziło się, że dwór zjechał już z zamku St. Cloud na mieszkanie do Paryża, ponieważ Król onegdaj, udzieliwszy posłuchanie Baronowi André, sprawującemu interessa francuzkie w Turynie, znowu do pomienionego zamku powrócił. Baron André odjechał natychmiast do Turynu, gdzie pozostanie aż do przybycia P. Bacourt, mianowanego Posłem przy tym dworze.

— Król i Królowa, przyjmowali, zeszłego tygodnia, sprawującego interessa francuzkie przy Związku Szwajcarskim, P. Lagrenée.

— Wczoraj przybyli do Paryża, Xiążę Sasko-Koburgski ze swoją małżonką, z Bruxelli, tudzież Xiążę Syrakuzy, z Marsylii

— Już 300 deputowanych przybyło do Paryża. Przedwstępne rozmowy stronnictw były nader żywe. Uważano, że kilku deputowanych, należących dawniéj do środka, przeszło obecnie do lewéj strony. W sali narad Izby Deputowanych opowiadano, że u Xięcia Pasquier, Kanclerza, odbywała się narada wielu Parów, największy wpływ mających, z czego wyprowadzono wniosek, że gabinet musi się znajdować w przykrem położeniu.

— Mówią, że gabinet postanowił popierać w Izbie Deputowanych P. Sauzet na Prezesa.

— W skutek oświadczenia Lorda Palmerstona w Parlamencie angielskim, względem Szwajcaryi, w *Journal des Débats* czynią tylko uwagę, że chociaż, ma się rozumieć, niema już potrzeby starać się o ukończenie wojny, która się sama przez się skończyła, jednakże wstrzymanie kroków nieprzyjacielskich było tylko jednym z warunków p średnictwa. Z większemi szczegółami piszą o tém w *Conservateur*, uważanym za szczególny organ Prezesa Rady. „Wyznajemy, powiada ten dziennik ministeryalny, że nie rozumiemy zgoła odpowiedzi Lorda Palmerstona.“

— W *Presse* donoszą, że P. Guizot otrzymał depesze, z których widać, że trzy północne mocarstwa trwają bardziéj niż kiedykolwiek w zamiarze złożenia zamierzonéj konferencyi o sprawach Szwajcarskich, i na miejsce jéj zgromadzenia proponują Neufchatel. Gabinet francuzki przystał natychmiast na obie te propozycye, i powiadają, że Reprezentantem Francyi w konferencyi będzie P. de Lagrenée, gdyż Hrabia Bois-le Comte zostaje w nader nieprzyjaznych osobistych stosunkach z Prezesem Sejmu, P. Ochsenbein.

— Słychać, że rząd francuzki za pośrednictwem Posła perskiego, który właśnie opuścił Paryż, udając się na powrót do swego kraju, zawarł układy z Szachem Perskim, względem objęcia w posiadłość skalistéj wyspy *Karrack* na odnodze Perskiéj. Wyspa ta ma być następnie zamie-

островъ будетъ въ послѣдствіи обращенъ въ крѣпость и снабженъ выгодною гаванью, чтобы въ случаѣ нужды можно было дать безопасное убѣжище французскимъ кораблямъ.

— Слышно, что между Франціею и Голландіею происходятъ переговоры объ уступкѣ части острова св. Мартина, лежащаго близъ Гваделупы.

— Парижскіе журналы нынѣ заняты разсужденіями о предположеніи открыть нову гавань въ Средиземномъ морѣ. Проектъ этотъ сильно поддерживаютъ двѣнадцать главныхъ совѣтовъ. Дѣло идетъ о томъ, чтобы увеличить глубину устья Роны такимъ образомъ, чтобы корабли даже самыхъ большихъ размѣровъ могли доходить до г. Арль, который, находясь вблизи двухъ судоходныхъ рѣкъ, соединенныхъ значительными каналами, представляетъ для торговли чрезвычайныя выгоды.

— Принцъ Жуэнвильскій занимается составленіемъ брошюры о французскомъ флотѣ, которую намѣренъ представить палатѣ перовъ.

— Въ *Sémaphore de Marseille* отъ 8 с. м. увѣдомляютъ, что Абд-эль-Кадеръ покорился мароккскому Императору. Онъ отправилъ къ Императору халифа Бу-Гамеда, съ изъявленіемъ покорности; сей послѣдній возвратился потомъ въ деиру эмира, въ сопровожденіи посланника, который отъ имени своего Султана Абд-эль-Рамана объявилъ эмиру, что Султанъ готовъ принять покорность его съ тѣмъ, чтобы онъ немедленно распустилъ деиру, и чтобы находящіеся при немъ халифы отправились порознь въ мѣста, въ коихъ назначено будетъ имѣть имъ пребываніе, въ мароккскомъ владѣніи или въ Алжиріи; наконецъ, чтобы самъ Абд-эль-Кадеръ избралъ себѣ, по усмотрѣнію своему, постоянное мѣсто жительства. Эмиръ, находясь въ затруднительномъ положеніи, принялъ предложенныя ему условія и рѣшился поселиться близъ Феца; деира его была немедленно распущена, и по принятому у Арабовъ обычаю, всѣмъ лошадямъ перерѣзаны ножныя жилы. Въ этой мнимой покорности Абд-эль-Кадера кроется хитрость; онъ на вѣрное воспользуется свободою къ возобновленію прежнихъ сношеній въ государствѣ, въ которомъ у него почти столько же приверженцевъ, сколько и у императора, и вслѣдъ засимъ, съ новыми силами, будетъ продолжать войну. Въ марсельскихъ и парижскихъ журналахъ ничего не пишутъ о сдачѣ Абд-эль-Кадера.

Англія.

Лондонъ, 12 Декабря.

Совѣщаніе парламента. Засѣданіе нижней палаты 10 Декабря. Въ началѣ сегодняшняго засѣданія, министры снова отвѣчали на многіе любопытные вопросы, предложенные имъ съ разныхъ сторонъ. На вопросъ г-на Инглиса относительно отправленія въ Римъ лорда Минто, лордъ Пальмерстонъ отвѣчалъ, что лордъ Минто находится въ Римѣ не съ оффиціальнымъ порученіемъ, и не имѣетъ полномочія, для начатія воспрещенныхъ хартіею сношеній съ Апостолическою столицею, и что пока этотъ законъ не будетъ отмѣненъ новымъ законоположеніемъ парламента, правительно не сдѣлаетъ ничего такого, чтобы могло подать поводъ къ справедливому упреку въ дѣйствіяхъ противъ существующаго въ этомъ отношеніи закона.

На вопросъ о греческомъ займѣ, сдѣланный г-мъ Кокреномъ, лордъ Пальмерстонъ отвѣчалъ, что Греція уплатила проценты за полгода, но тѣ проценты, которые должно получить въ Сентябрѣ, еще не получены, но объ нихъ послѣдуетъ требованіе.

На вопросъ Г. Гладстоуна относительно эманципаціи Евреевъ, сэръ Вудъ отвѣчалъ, что нѣтъ сомнѣнія въ томъ, что лордъ Россель, согласно своему обѣщанію, не оставитъ предложить, 16 числа, билль по сему предмету.

Г. Левисъ, отвѣчая лорду Джослину, извѣстилъ, что въ Калькутѣ образовалось общество, для постройки желѣзной дороги во внутреннихъ областяхъ страны, которая будетъ приводима въ исполненіе по частямъ, и обойдется всего въ 3,000 фунт. стерл.; равно и изъ Бомбэя предполагаютъ провести желѣзную дорогу.

Послѣ сихъ вопросовъ, послѣдовали разсужденія объ ирландскомъ понудительномъ биллѣ, который не смотря на оппозицію, преимущественно со стороны Гг. Анслея и Фергуса О'Коннора, препровожденъ былъ

niona w warownię i opatrzona zostanie wygodnym portem aby w razie potrzeby dać bezpieczne schronienie dla okrętów francuzkich.

— Słychać, że obecnie toczą się układy z Hollandyą, względem odstąpienia Francyi części wyspy św. Marcina, leżącéj przy Gwadelupie.

— Dzienniki Paryzkie mocno się teraz zajmują mającym się utworzyć nowym portem nad morzem Śródziemném. Plan ten silnie jest popierany przez dwanaście Rad Jeneralnych. Idzie o wygłębienie ujścia Rodanu w taki sposób, aby i największe okręty mogły dopływać aż do m. *Arles*, które położone w bliskości dwóch rzek żeglownych, przez wielkie kanały połączonych, zapowiada dla handlu nadzwyczajne korzyści.

— Xiąże Joinville pracuje nad broszurą o flocie francuzkiéj, którą chce przełożyć Izbie Parów.

— *Sémaphore de Marseille* donosi pod d. 8 b. m., że Abd-el-Kader poddał się zupełnie Cesarzowi Marokkańskiemu. Emir wysłał był, jak wiadomo, do Cesarza Kalifa Bu-Hamedi, z oświadczeniem poddania się; ten ostatni powrócił wkrótce do deiry Emira, wraz z posłannikiem Abd-el-Rhamana, który imieniem swego pana pod tym tylko warunkiem obiecał przyjąć poddanie się jego, aby natychmiast deirę rozwiązał, tudzież, aby bawiący przy nim Kalifowie udali się pojedyńczo do miejsc, jakie im w państwie Marokkańskiem lub w Algieryi wskazane będą; nakoniec, aby sam Abd-el-Kader wybrał sobie podług swéj woli pewne i stałe siedlisko. Emir, znajdując się w nader przykrem położeniu, przyjął narzucone mu warunki i postanowił osiąść w bliskości Fezu; deira jego została niezwłocznie zwinięta, i według zwyczaju Arabskiego, wszystkim jego koniom poprzecinano ściągacze goleniowe. W téj pozornéj uległości Abd-el-Kadera, łacnie daje się spostrzegać wybieg, aby korzystając z chwilowéj swobody, użyć jéj do odnowienia dawniejszych stosunków w kraju, gdzie prawie tyle, co i sam Cesarz, liczy stronników, i wkrótce z podwójnemi siłami znowu do walki wystąpić. Zresztą, o tém nawet poddaniu się Emira, ani inne dzienniki Marsylskie, ani Paryzkie pisma czasowe nic jeszcze nie donoszą.

Anglia.

Londyn, 12 grudnia.

Obrady Parlamentu. Posiedzenie Izby Niższéj z d. 10 grudnia. Na początku dzisiejszego posiedzenia, odpowiadali znowu Ministrowie na mnóstwo interessujących zapytań, które im z różnych stron były czynione. Zapytany przez P. Inglis względem wysłania Lorda Minto do Rzymu, oświadczył Lord Palmerston, że Lord Minto nie w urzędowym charakterze znajduje się w Rzymie, i nie posiada pełnomocnictwa do zawiązania wzbronionych przez ustawę stosunków ze Stolicą Apostolską, oraz, że dopóki to prawo przez nową uchwałę parlamentu zmienione nie zostanie, rząd nie uczyni żadnego kroku, któryby nań mógł ściągnąć zarzut przeciwnego ustawie postępowania.

Na zapytanie względem pożyczki greckiéj, przez P. B. Cochrane uczynione, odpowiedział Lord Palmerston, że Grecya zapłaciła procent za pół roku, ale przypadający w przeszłym Wrześniu procent jeszcze zalega, o który jednakże nastąpi porozumienie.

Na zapytanie P. Gladstone względem emancypacyi Żydów, odpowiedział Sir Ch. Wood, że niema wątpliwości, aby Lord Russell, stosownie do swego zapowiedzenia, nie przełożył w d. 16 dotyczącego téj kwestyi bilu.

P. Lewis odpowiadając Lordowi Jocelyn, zawiadomił, że w Kalkucie utworzyło się towarzystwo do założenia kolei żelaznéj w głąb kraju, która oddziałami będzie budowana, i nie będzie kosztować więcéj jak 3,000 f. szt. Z Bombay podobnaż droga jest w planie.

Po tych interpellacyach, przystąpiono z porządku dziennego do Irlandzkiego bilu przymusowego, który, pomimo oppozycyi, mianowicie ze strony PP Ansley i Feargus O'Connor, przekazany został do Jeneralnego Komite-

въ генеральный комитетъ. За симъ палата образовавшись въ комитетъ, отсрочила свое засѣданіе до завтрашняго числа.

— Линѣйный корабль Азія, назначенный для перевезенія начальствующаго надъ флотомъ въ южномъ Океанѣ, адмирала Горибы, къ мѣсту назначенія, потерпѣвъ отъ бури въ бискайскомъ заливѣ большое поврежденіе, возвратился вчера въ Портсмутъ.

— По распоряженію правительства, въ Портсмутской гавани построены будутъ три новые форта, для защиты этой гавани.

— Въ Англіи и Валлисѣ считается теперь 630 католическихъ церквей; 10 семинарій и 38 монастырей мужескихъ и женскихъ, въ томъ числѣ 12 въ Лондонѣ.

— Сегодня носились на биржѣ слухи, что одинъ изъ значительныхъ торговыхъ домовъ, ведущихъ торговлю съ Остъ-Индіею, объявилъ себя несостоятельнымъ. Долги составляютъ около 160,000 ф. ст.

— Полученныя сегодня поутру извѣстія изъ Остъ-Индіи, весьма неблагопріятны. Все, по видимому, сговорилось противъ колоній: ураганы, банкротства въ Англіи и недостатокъ движенія въ торговыхъ дѣлахъ. Должно ожидать значительныхъ смутъ, если англійское правительство не пошлетъ надежнаго подкрѣпленія. Въ Ямайкѣ уже поговариваютъ о планѣ образованія конфедераціи, вмѣстѣ съ прочими колоніями сей страны. Мы узнали даже, что ямайская торговая палата отправила къ нимъ съ этою цѣлію циркуляръ, который повсюду принятъ былъ съ большимъ удовольствіемъ.

— Изъ Нью-Іорка отъ 25 Ноября увѣдомляютъ, что Сантана отправился изъ Тампико въ Англію на англійскомъ кораблѣ.

— Извѣстно, что египетскій Вице-Король давно уже подарилъ англійскому правительству пирамиду, такъ называемую Клеопатрину иглу, вышиною въ 21 метръ и 23 сантиметра, а вѣсомъ въ 180 тоннъ (3,600 ц.). Англійское правительство донынѣ не предпринимало никакихъ мѣръ для перевоза въ Англію сей громады гранита, которая красуется еще на одной изъ александрійскихъ площадей. Нынѣ говорятъ приказано англійскимъ инженерамъ заняться перевозкою сей пирамиды изъ Александріи въ Лондонъ. Клеопатрина игла украшена множествомъ іероглифовъ, высѣченныхъ на гранитѣ глубиною въ дюймъ.

Швейцарія.

Въ засѣданіи швейцарскаго сейма, 11 Декабря, были прочитаны вѣрительныя грамоты, доставленныя Великобританскимъ посланникомъ, сэромъ Стратфордомъ Кэннингомъ, письмо Е. В. Королевы и рѣшеніе министра иностранныхъ дѣлъ, лорда Пальмерстона. Въ двухъ послѣднихъ документахъ выражаютъ благорасположеніе Королевы и правительства къ союзу и попеченіе ихъ о независимости Швейцаріи. Затѣмъ президентъ объявилъ, что во вниманіе къ измѣнившимся обстоятельствамъ, посланникъ рѣшился не вручать ноты, одинакой съ французскою, которую ему поручено было доставить. Сеймъ занимался потомъ обсужденіемъ мѣръ, которыя должны быть приняты противъ Кантоновъ Нёшательскаго и Аппенцельскаго вн. Род., отказавшихся прислать свой контингентъ противъ Зондербунда. Рѣшено было 12½ голосами наложить на Нешательскій Кантонъ пеню въ 300,000 швейцарскихъ франковъ, которыхъ проценты будутъ употребляемы для вспомоществованія раненымъ или вдовамъ и сиротамъ убитыхъ на службѣ сейма. На Аппенцельскій Кантонъ вн. Род. наложена пеня въ 55,000 швейц. фр.

— Въ Базельской газетѣ увѣдомляютъ, что Прусскій посланникъ также доставилъ президенту сейма ноту, одинакую съ французскою и австрійскою.

— Въ швейцарскихъ газетахъ подшучиваютъ надъ притязаніями президента Оксенбейна, старающагося выставить себя новымъ Наполеономъ. Въ проклама-ціи къ своей дивизіи, онъ напоминалъ о старой гвардіи и ея предводителѣ, а при торжественномъ вшествіи своемъ въ Бернъ, ѣхалъ на бѣлой лошади, въ зеленомъ сюртукѣ, подбитомъ мѣхомъ, и въ маленькой трехъугольной шляпѣ. За нимъ везли Луцернскія знамена и хоругви, взятые вовсе не съ боя, и фуры съ ружьями, захваченными въ арсеналахъ. На груди большей части солдатъ красовались похищенные ими амулеты.

tu. Poczém Izba zamieniwszy się w takowy Komitet, odroczyła się do jutra.

— Okręt liniowy *Azya*, który dowódzcę floty na morzu południowém, Admirała *Hornby*, miał zawieźć na miejsce przeznaczenia, ucierpiawszy wiele od burzy w odnodze Biskajskiéj, wrócił wczoraj do portu Portsmouth.

— Gabinet polecił wybudowanie trzech nowych zamków ku obronie portu w Portsmouth.

— Obecnie znajduje się w Anglii i Walii 630 kościołów katolickich, 10 seminaryów i 38 klasztorów, tak męzkich, jako też i żeńskich, a między innemi 12 w Londynie.

— Mówiono dziś na giełdzie, że znakomity dom handlowy prowadzący interessa z Indyami-Wschodniemi, ogłosił swoję upadłość wynoszącą około 160,000 funtów szterlingów.

— Listy otrzymane dziś rano z Indyi Zachodnich, są bardzo niepomyślne. Wszystko zdaje się sprzysięgać przeciw koloniom: uragany, bankructwa w Anglii i brak ruchu w interessach. Z tego powodu przewidują tam niespokojne poruszenia, na przypadek, jeżeli rząd angielski zaniedba przyjść im w pomoc. Już jest mowa na Jamaice o projekcie utworzenia konfederacyi, wraz z innemi koloniami téj okolicy. Dowiadujemy się nawet, że Izba handlowa Jamaiki wydała do nich w tym względzie okolnik, który wszędzie z wielkiem zadowoleniem został przyjęty.

— Donoszą z New-Yorku pod dniem 25 listopada, że Santana odpłynął do Anglii z Tampico, na pokładzie okrętu Angielskiego.

— Wiadomo, że Wice-Król Egiptu oddawna podarował rządowi angielskiemu obelisk, tak zwaną „Igłę Kleopatry“, którego wysokość wynosi 21 metrów i 23 centimetry, i który waży 180 tonn (3,600 cent.). Rząd angielski nie przedsięwziął aż dotąd żadnych środków dla przywiezienia do Anglii téj ogromnéj bryły granitu, która figuruje jeszcze na jednym z placów Alexandryi. Teraz atoli miano wydać rozkazy inżynierom angielskim, aby przywiedli do skutku przewiezienie tego obelisku z Alexandryi do Londynu. Igła Kleopatry przyozdobiona jest wielu hieroglifami, na cal głęboko wyrytemi w granicie.

Szwajcarya.

Na posiedzeniu Sejmu Szwajcarskiego, 11-go grudnia, czytane były wierzytelne listy, wręczone przez Posła Angielskiego, Sir Stratforda Canning, tudzież list Królowéj Angielskiéj i postanowienie Ministra Spraw Zagranicznych, Lorda Palmerstona. Dwa ostatnie dokumenta zawierają tylko wyrazy życzliwości Królowéj i Rządu W. Brytanii ku Związkowi, jako też ich troskliwość o utrzymanie niepodległości Szwajcaryi. Poczém Prezes Sejmu oświadczył, że z powodu zmienionych okoliczności, Poseł Angielski postanowił nie doręczać noty, jednakiéj treści z Francuzką, którą wprzódy zalecono mu była podać. Sejm trudnił się następnie roztrząśnieniem środków, które miały być przedsięwzięte przeciw Kantonom Neufchatel i Appenzel Rot wewnętrznych, z powodu, iż nie przysłały swego kontyngiensu przeciw Oddzielnéj Lidze. Jakoż uchwalono 12½ głosami, nałożyć na Kanton Neufchatelski karę pieniężną 300,000 franków Szwajcarskich, od któréj summy procent zostanie użyty na wsparcie ranionych, lub wdów i sierot poległych na służbie dla Sejmu. Na Kantou Appenzel nałożono kary pieniężnéj 55,000 fr. Szwajcarskich.

— W Gazecie Bazylejskiéj donoszą, że Poseł Prusski wręczył także Prezesowi Sejmu notę podobną do Francuzkiéj i Austryackiéj.

— W gazetach Szwajcarskich żartują z pretensyi Prezesa Ochsenbeina, który stara się uchodzić za nowego Napoleona. W odezwie do swojéj dywizyi, napomyka o staréj gwardyi i jéj dowódzcy, a przy uroczystem wejściu do Bernu, jechał na białym koniu w zielonym surducie futrzanym i w niewielkim stosowanym kapeluszu. Za nim wieziono chorągwie i sztandary Lucerńskie, bynajmniéj nie na polu bitwy zdobyte, tudzież wozy z bronią, zabraną z arsenałów. Na piersiach większéj części żołnierzy, dawały się widzieć zrabowane przez nich medaliki.

— Въ *Nouv. Vaud.* сообщаютъ слѣдующее объ имуществѣ Іезуитовъ въ Фрейбургскомъ Кантонѣ: „Существуютъ два различныя заведенія: коллегіумъ Іезуитовъ, которымъ поручено обученіе Фрейбургскаго юношества, и пансіонъ. 1) Іезуитскій коллегіумъ обладаетъ имуществомъ въ два милліона цѣнностью, его составляютъ: основныя имѣнія коллегіума; имѣнія бывшаго Марсанскаго Аббатства; имѣнія бывшаго монастыря въ Поза; имѣнія бывшаго монастыря въ Вальсентѣ; разныя заведенія; сокровища и доходы очень богатой церкви; имѣнія трехъ конгрегацій: ремесленниковъ, гимназистовъ и большой Латинской конгрегаціи. 2) Особыя имущества: пансіонъ въ городѣ; очень большое имѣніе Христлисбергъ за городомъ; владѣніе и лѣса въ Гутъ-Фенѣ; все имѣніе Монте, съ замкомъ и лѣсами; имѣніе въ Луллійскомъ приходѣ, въ Эставейскомъ округѣ; имѣніе и Іезуитскій домъ Эставейеръ; замокъ Бельфо; гостинница Дю-Понъ близъ Корбіера; сверхъ того суммы, данныя взаймы подъ залоги.“

Италія.

Римъ, 25 Ноября.

Вчера происходило торжественное открытіе вновь учрежденнаго муниципальнаго совѣта г. Рима. Сто совѣтниковъ, назначенныхъ Папою, отправились, подъ предводительствомъ президента г. Рима и его округа (*Comarca*), кардинала Альтіери, къ Пію IX, который привѣтствовалъ ихъ трогательною рѣчью. Отсюда они отправились въ арассельскую церковь, гдѣ выслушавъ Божественную литургію, собрались въ залахъ сенатскаго дворца, для избранія сенатора и 8 консерваторовъ. Не прежде какъ черезъ часъ послѣ наступленія ночи, объявленъ былъ результатъ балотированія, и когда провозглашенъ былъ сенаторомъ избранный 77 голосами, герцогъ Орсини, который уже оставилъ званіе сенатора за 18 предъ симъ лѣтъ, тогда обнаружилась большая радость, распространившаяся изъ Капитолія по всему городу. Папа утвердилъ сей выборъ.

— Монсиньоръ Корболи, отправленный въ Модену, для начатія переговоровъ на счетъ присоединенія къ таможенному союзу, получилъ нынѣ отрицательный отвѣтъ. Дали даже уразумѣть, что онъ можетъ выѣхать изъ Модены, такъ какъ дальнѣйшее его пребываніе при моденскомъ дворѣ ни къ чему не поведетъ. Сей послѣдній пунктъ въ послѣдствіи былъ смягченъ.

— 42 человѣка гражданъ, которые въ день открытія здѣшняго муниципалитета, несли знамена 14-ти частей Рима, были вчера на аудіенціи у Папы.

Флоренція, 7 Декабря.

Начальникъ англійской эскадры, Вице-Адмиралъ Паркеръ, прибылъ вчера сюда изъ Ливорно, и обѣдалъ у Великаго герцога. Въ Пизѣ студенты тамошняго университета и англійскіе офицеры флота угощаютъ другъ друга самымъ радушнымъ образомъ.

— Изъ Ментона сообщаютъ отъ 17 числа: „Вчера полученъ былъ здѣсь отвѣтъ герцога на прошеніе жителей, поданное 7 числа с. м. Флорестанъ I соглашается на требованіе относительно введенія такихъ перемѣнъ, которыя уже послѣдовали въ Сардинскомъ королевствѣ.“

Неаполь, 27 Ноября.

Королевскій духовникъ монсиніоръ Кели, попалъ въ немилость и лишился своего мѣста. Онъ производилъ донынѣ большое впечатлѣніе на умъ Короля; преемникъ его еще неизвѣстенъ.

— Американскій посланникъ Г. Полькъ, оставилъ Неаполь и улаженіе дѣлъ предоставилъ первому секретарю посольства.

— Везувій внезапно воспламенился; съ 13 по сіе число, текло изъ него около десяти значительныхъ потоковъ лавы; образовалось новое жерло, извергающее камни, пепелъ и пламя, съ ужаснымъ трескомъ и непріятнымъ запахомъ.

— W *Nouvelles Vaudoises* udzielają co następuje o funduszu Jezuitów w Kantonie Fryburgskim: „Znajdują się tam dwa różne zakłady: Kollegium Jezuitów, którym poruczona instrukcya młodzieży Fryburgskiéj, i pensyon. 1) Kollegium Jezuickie posiada fundusz wartości dwóch milionów franków, to jest, zasadnicze majątki Kollegium; majątki byłego Opactwa w Marsan; majątki byłego klasztoru w Posa; majątki byłego klasztoru w Valsaint; różne zakłady; skarby i dochody nader bogatego kościoła; majątki trzech kongregacyi: rzemieślników, gimnazystów i wielkiéj łacińskiéj kongregacyi. 2) Oddzielne fundusze: pensyon w mieście; bardzo wielki majątek Christlisberg za miastem; posiadłość i lasy w Hut-Fen; cały majątek Monte z zamkiem i lasami; majątek w parafii Lully, w okręgu Estawejer; majątek i dom Jezuicki Estawejer; zamek Belfaut; szpital niedaleko Corbiéres; nadto summy wypożyczone pod zakład.“

Włochy.

Rzym, 25 listopada.

Wczoraj odbyła się uroczysta installacya nowo ustanowionéj Rady Municypalnéj m. Rzymu. Stu Radzców, mianowanych przez samego Papieża, udali się pod przewodnictwem Kardynała Altieri, Prezydenta m. Rzymu i jego okręgu (Comarca) do Piusa IX, który ich czułą powitał mową. Ztąd udali się do kościoła Araccelli na mszę św., po ukończeniu któréj zgromadzili się w salach pałacu Senackiego dla wyboru Senatora i 8 Konserwatorów. Dopiéro w godzinę po zapadnięciu nocy, ogłoszono wypadek głosowania, a gdy obwołany został Senatorem, mający za sobą 77 głosów, Xiążę Orsini, który przed 18 laty złożył był godność Senatora, powstała wielka radość, która wnet z Kapitolu rozeszła się po całém mieście. Papież zatwierdził ten wybór.

— Monsignor Corboli, który wysłany był do Modeny, w celu zawiązania układów względem przystąpienia do Związku celnego, otrzymał tam odmówną odpowiedź. Dano mu nawet do zrozumienia, że może z Modeny wyjechać, gdyż dłuższy pobyt na dworze Modeńskim do niczego nie doprowadzi. Ostatni punkt jednakże został później nieco złagodzony.

— 42 obywateli, którzy w dniu otworzenia municypalności tutejszéj, nieśli chorągwie 14 stu dzielnic Rzymu, byli wczoraj na posłuchaniu u Ojca św.

Florencya, 7 grudnia.

Dowódzca floty angielskiéj, Wice-Admirał *Parker*, przybył tu wczoraj z Livorno, i obiadował u dworu. W Pizie, uczniowie tamecznego Uniwersytetu i angielscy oficerowie floty, wyprawiają sobie wzajemne uczty, pod wpływem najprzyjaźniejszych uczuć.

— Z Menton, w Xięstwie Monaco, piszą pod d. 17: „Wczoraj nadeszła tu odpowiedź Xięcia na petycyą mieszkańców z d. 7 b. m. Florestan I. przychyla się do żądania względem zaprowadzenia takich zmian, jakie już nastąpiły w Królestwie Sardyńskiém.

Neapol, 27 listopada.

Spowiednik Królewski, Monsignore Cocle, popadł w niełaskę i z urzędu swego złożony został. Wywierał on dotychczas wielki wpływ na umysł Króla; następca jego jeszcze nie wiadomy.

— Poseł amerykański, P. Polk, opuścił Neapol i załatwienie interessów zdał piérwszemu Sekretarzowi poselstwa.

— Wezuwiusz odzyskał nagle życie. Od d. 13 do dzisiejszego, wypłynęło z niego dziesięć większych lub mniejszych potoków lawy; przyczém nowy utworzył się krater, z którego wyrzucane są kamienie, popiół i ogień, ze strasznym łoskotem i nieprzyjemnym zapachem.

Испанія.

Мадритъ, 4 Декабря.

Судебный розыскъ по поводу смертоубійства, случившагося во дворцѣ Королевы Христины, оставленъ по предписанію верховной власти. Равномѣрно прекращенъ процессъ, начатый противъ Г. Ла-Рива, обвиняемаго какъ извѣстно, въ стрѣлаиіи по экипажу Королевы, по тому поводу, какъ утверждаютъ, что въ процессъ сей замѣшаны были имена нѣкоторыхъ важныхъ лицъ.

— Вчерашнее засѣданіе сената было весьма важно. Проектъ адресса, не смотря на то, что въ немъ умѣреннѣе чѣмъ въ конгрессѣ высказано охужденіе послѣдняго министерства, подалъ поводъ г-ну Гарсія-Гойянѣ, стоявшему въ главѣ сего же министерства, къ поднятію покрова, которымъ нынѣшніе министры прикрываютъ способъ, посредствомъ коего получили въ свои руки кормило правленія. Прежде всегодолжно сказать, что Г. Гарсія Гойяна 70 ти-лѣтній, достопочтенный старецъ, пользующійся добрымъ именемъ, котораго не смѣла запятнять самая злобная зависть. Чтобы оправдать себя въ упрекѣ, будто бы онъ сильно желалъ получить министерскую власть, началъ онъ вчера подробно разсказывать, какимъ образомъ пригласили его въ кабинетъ 31 Августа. Онъ повиновался только предложенію Королевы, которая отозвалась къ нему такъ: „Вы не можете себѣ представить, какъ я благодарна вамъ за то, что вы согласились принять портфель министерства. Я всю жизнь буду помнить объ этомъ.“ За симъ сравнивалъ злобныя нападки мнимыхъ опоръ государства — ультрамодерадосовъ, помѣщаемыя тогда въ газетѣ *Faro* относительно нравственности Королевы, съ мѣрами, которыми онъ и его товарищи старались пресѣчь эти злоупотребленія. Не только воспрещено было впускать въ Испанію нѣкоторыя французскія газеты, но сверхъ сего сообщено французскому правительству, что здѣсь извѣстенъ источникъ изъ котораго происходили клеветы тамошнихъ газетъ, и что если онѣ не будутъ прекращены, то отмѣнено будетъ воспрещеніе помѣщать въ здѣшнихъ газетахъ нападки на французскую фамилію. Не возможно привести всѣхъ подробностей, которыми Г. Гойяна старался отправдать свое поведеніе и въ какомъ свѣтѣ представить дѣйствія ультрамодерадосовъ. Наконецъ дошедши до исторіи закрытія своего министерства, досталъ бумагу и сказалъ: „Это запечатанное письмо знаетъ обо всемъ. Въ немъ описана исторія того, что произошло съ вечера 2-го числа—до утра 3 го Октября. Но это письмо нѣмо и не отзовется. Я могу сказать только то, что объявлено было мною герцогу Валенсіи. 3-го числа, въ 7½ часовъ вечера, видѣлъ я драгоцѣнныя слезы, катившіяся по прекрасному лицу Королевы, и еще тогда удостоился я получить знакъ ея ко мнѣ довѣрія: Ея Величество не только распрашивала у меня о разныхъ общественныхъ дѣлахъ, но сверхъ сего совѣщалась относительно одного фамильнаго вопроса, и послѣдовала моему совѣту. Въ журналѣ *Faro*, правда, сказано было тогда, что Королева заблаговременно была увѣдомлена, и взяла обратно данное намъ довѣріе, но я согласенъ лучше десять разъ умереть, нежели допустить, что Королева увѣдомлена была тогда о томъ что происходило.“ Г. Гойяна при овокупилъ, что примирительныя чувствованія герцога Валенсіи могутъ быть искренни, но партія жур. *Faro* къ тому лишь стремилась, чтобы унизить Королеву.

Эта рѣчь произвела глубокое впечатлѣніе. Всѣ взоры свои обратили на президента министровъ, генерала Нарваэза. Однако не онъ, но министръ внутреннихъ дѣлъ, Сарторіусъ, привставши, объявилъ, что онъ не можетъ сказать—что произошло ночью 3-го Октября, такъ какъ ему это неизвѣстно. „Однако я желалъ бы – продолжалъ онъ — чтобы Г. Гойяна сказалъ намъ, что въ себѣ заключаетъ это таинственное письмо. Пускай онъ распечатаетъ его, нынѣшнее правительство не имѣетъ причины опасаться объясненій. Горе ему, если исторія когда нибудь обнаружитъ всѣ его письма. Тогда актеры драмы, сюжетомъ коей обладаетъ Г. Гойяна, содрогнутся, если не предъ настоящимъ, то предъ будущимъ поколѣніемъ.“

— Въ журналѣ *Faro* изливаютъ сегодня всю свою желчь на Г. Гойяна. Думаютъ однако, что способъ, какимъ произошла послѣдняя министерская перемѣна, слишкомъ *не естественъ*, и не можетъ возобновиться, безъ „перемѣны правительства.“

Hiszpania.

Madryt, 4 grudnia.

Sądowe śledztwo z powodu morderstwa popełnionego w pałacu Królowéj Krystyny, zostało z wyższego polecenia zaniechane. Podobnież zwinięto process wytoczony Panu La-Riva, obwinionemu niegdyś, jak wiadomo, o strzelenie do powozu Królowéj, a to z powodu, jak głoszą, że imiona niektórych ważnych osób zawikłane były w te sprawy.

— Wczorajsze posiedzenie Senatu było bardzo ważne. Projekt do adressu, w którym lubo w umiarkowańszych wyrazach niż w Kongressie, wyrzeczona jest jednak ostra nagana ostatniego ministerstwa, dał powód P. Garcia Goyena, który stał na czele tegoż ministerstwa, do uchylenia w części zasłony, jaką teraźniejsi Ministrowie okrywają sposób dostania się swego do steru rządu. Uprzedzić należy, że P. Garcia Goyena jest to 70-letni, w usługach kraju swego osiwiały starzec, którego dobréj sławy najzłośliwsza zawiść nigdy dotknąć nie śmiała. Dla oczyszczenia się z zarzutu, jakoby chciwym był władzy ministeryalnéj, zaczął naprzód obszernie opisywać, jakim sposobem w dniu 31 sierpnia do gabinetu powołany został. „Uległem, rzekł, tylko prośbom Królowéj, która mi rzekła nawzajem: „Nie możesz sobie wyobrazić jak ci wdzięczna jestem za to, żeś przyjął ministerstwo; w życiu mojém nigdy ci tego nie zapomnę.“ Następnie porównywał zjadliwe pociski mniemanych podpór monarchii ultra-moderadów, rzucane wówczas w dzienniku *Faro* na moralność Królowéj, ze środkami, przez jakie on i koledzy jego usiłowali tym potwarzom tamę położyć. Nie tylko zakazano wpuszczać do Hiszpanii niektóre gazety francuzkie, ale nadto uprzedzono rząd francuzki, że wiadome tu jest zródło, z którego wypływały potwarze gazet tamtejszych, i że jeśli takowe nie ustaną, cofnięty będzie zakaz umieszczania w pismach tutejszych pocisków na familią francuzką. Trudno przytoczyć wszystkie szczegóły, któremi P. Goyena usiłował usprawiedliwić bieg zarządu swego i w jasnem świetle wystawić nienawistne postępowanie ultra moderadów. Nareście, doszedłszy do historyi rozwiązania swego ministerstwa, wydobył zapieczętowany pakiet i rzekł: „To zapieczętowane pismo wie o wszystkiém. W niém skreślona jest historya tego, co zaszło od wieczora d. 2, do rana d. 3 października. Ale to pismo jest nieme i teraz jeszcze nie przemówi. To tylko powiedzieć mogę, com mówił wówczas Xięciu Walencyi. Dnia 3, o godz 7½ wieczorem, widziałem drogie łzy płynące po nadobnych licach Królowéj, i jeszcze wtedy otrzymałem nowy dowód jéj zaufania, albowiem nie tylko wypytywała się mnie o różne interessa ogólne, ale nadto radziła się w pewnéj kwestyi familijnéj i usłuchała mojéj rady. Dziennik *Faro* wprawdzie powiedział wtedy, że Królowa w samą porę została objaśnioną i odebrała na swojem zaufanie; ale ja wolę raczéj dziesięć razy umrzeć, niż przypuścić, że Królowa wiedziała o wszystkiém, co wtedy zaszło.“ P. Goyena dodał, że pojednawcze uczucia Xięcia Walencyi mogą być szczére, ale stronnictwo dz. *Faro* dążyło tylko do tego, aby Królowę poniżyć.

Ta mowa głębokie sprawiła wrażenie. Wszystkich oczy zwróciły się na Prezesa Ministrów, Jenerała Narvaez. Atoli nie on, lecz Minister spraw wewnętrznych, Sartorius, podniósł się, oświadczając, że nie może powiedzieć, co zaszło w nocy 3 paźdz., gdyż sam tego nie wie. „Pragnę jednak — mówił daléj — aby P. Goyena powiedział nam, co owe tajemnicze pismo w sobie zawiera. Niech je odpieczętuje; rząd teraźniejszy niema powodu lękać się jego objaśnień. Biada mu, jeśli kiedyś historya wszystkie jego pisma objawi. Wówczas aktorowie dramatu, którego text P. Goyena posiada, zadrżą, jeżeli nie przed teraźniejszem, to przed sądem przyszłych pokoleń.“

— Dziennik *Faro* wylewa dziś całą swoję żółć na P. Goyena. Sądzi jednak, że sposób, w jaki zaszła ostatnia zmiana ministeryalna, jest zbyt *nadnaturalny*, aby bez „zmiany rządu“, mógł się powtórzyć.

— Во вчерашнее засѣданіе конгресса, депутатъ маркизъ Албандо (прогрессистъ) совѣтовалъ министрамъ, чтобы они приготовляли соединеніе Португаліи съ Испаніею. Англія, говорилъ ораторъ, не будетъ противиться сему сліянію обѣихъ странъ въ одну державу, ибо для ней очень выгодно, чтобы Франція имѣла позади себя столь сильное государство. Этотъ же депутатъ убѣжалъ, что Испанія въ отношеніи промышленномъ превосходитъ только Португалію и Турцію.

5 Декабря.

Въ *Eco del Comercio* пишутъ слѣдующее: „Вчера носились правоподобные слухи, что вскорѣ послѣдуетъ преобразованіе кабинета. Сначала выйдетъ изъ кабинета г-нъ Орландо, но кажется, что за нимъ выйдутъ и его товарищи. Г. Бельтранъ де Ли имѣетъ быть назначенъ министромъ финансовъ, а г-нъ Оливанъ или г-нъ Караско поступитъ на его мѣсто въ морское министерство.

— Съ острова Тенерифа увѣдомляютъ, что свирѣпствовавшія тамъ эпидемическія болѣзни значительно усилились.

Турція.

Константинополь, 24 Ноября.

Порта увѣдомила всѣхъ иностранныхъ посланниковъ о снятіи блокады съ Албанскихъ портовъ, по случаю возстановленія порядка въ этой странѣ.

— На прошедшей недѣлѣ было еще нѣсколько холерныхъ случаевъ; но припадки этой болѣзни сдѣлались столь слабы, что медики не сомнѣваются въ скоромъ прекращеніи оной.

Китай.

Гонгъ-Конгъ, 1 Ноября.

Несогласія въ Кантонѣ все еще продолжаются; китайская чернь питаетъ ожесточенную ненависть къ Англичанамъ, но Китайское правительство не льзя подозрѣвать во враждебныхъ намѣреніяхъ. Не смотря на то, англійскій губернаторъ Дави долженъ былъ готовиться къ разнымъ непредвидѣннымъ случаямъ, и онъ въ самомъ дѣлѣ предпринимаетъ соотвѣтственныя мѣры. Подъ начальствомъ адмирала Эйнсфильда, находится въ готовности сильный флотъ, увеличенный недавно однимъ линѣйнымъ кораблемъ, и сверхъ сего 3,000 чел. состоятъ во всегдашней готовности. Въ Кантонѣ дѣлаютъ приготовленія къ защитѣ отъ нападенія Англичанъ, и укрѣпленія усиливаютъ болѣе чѣмъ когда либо. Приняты на службу иностранные офицеры, обучающіе военному искусству жителей кантонскаго округа, а на томъ самомъ мѣстѣ, которое въ Апрѣлѣ сего года уступлено было Кіингомъ Англичанамъ, воздвигли нынѣ Китайцы крѣпость. Путешествіе въ верхъ по рѣкѣ Кантону, для иностранцевъ весьма опасно; недавно Г. Рейнванъ былъ тамъ убитъ, а другой Европеецъ тяжело раненъ, ибо чернь стрѣляетъ съ береговъ по иностраннымъ судамъ. Такое положеніе дѣлъ не можетъ существовать долго, „рано-ли поздо-ли, — пишутъ въ *Bomb j Tymes*, — мы должны начать завоеваніе южнаго Китая, а за симъ, быть можетъ, и остальнаго Китая; этою страною, какъ имѣющею лучшее внутреннее устройство, можно будетъ управлять удобнѣе, нежели Ость-Индіею.“

По случаю праздника Рождества Христова, слѣдующій *N.* Виленскаго Вѣстника выйдетъ чрезъ недѣлю, то есть 30-го Декабря с. г.

— Na wczorajszem posiedzenie Kongressu, Deputowany Margrabia Albaida (progressista) radził Ministrom, aby przygotowali połączenie Portugalii z Hiszpanią. Anglia, (mówił mówca), nie będzie się sprzeciwiać temu zlaniu się obu krajów w jedno mocarstwo, gdyż jéj właśnie wiele zależy na tém, aby Francya miała zawsze po za sobą znaczne mocarstwo. Tenże deputowany wykazał, że Hiszpania pod względem przemysłowym, wyższa jest tylko od Portugalii i Turcyi.

Dnia 5 grudnia.

Czytamy w *Eco del Comercio*: „Wczoraj krążyła pogłoska, mająca pozór prawdy, że niebawem nastąpią zmiany w gabinecie. Naprzód ma z niego wyjść P. Orlando, zdaje się jednak, że i inni koledzy towarzyszyć mu będą. P. Beltran de Lys ma objąć ministerstwo skarbu, a P. Olivan lub P. Carasco zastąpi go w ministerstwie marynarki.

— Donoszą z wyspy Teneryfy, że choroby epidemiczne przybrały tam zatrważający charakter.

Turcya.

Konstantynopol 24 listopada.

Porta obwieściła okolnikiem wszystkich Posłów zagranicznych, że blokada Portów Albanii, z powodu przytłumienia rozruchów w tym kraju, zupełnie cofniętą została.

— Lubo w bieżącym tygodniu wydarzyło się jeszcze kilka wypadków cholery, lecz oznaki téj choroby tak są łagodne, że lekarze nie wątpią, iż niebawem zupełnie ustanie.

Chiny.

Hong-Kong, 1 listopada.

Zatargi w Kantonie trwają ciągle. Anglicy są widocznie bardzo znienawidzeni od pospólstwa chińskiego, atoli rządowi chińskiemu nieprzyjaznych zamiarów przypisywać nie można. Z tem wszystkiem Gubernator Angielski, Davis, musi być na wszystko przygotowany i rzeczywiście też stosowne przedsiębierze środki. Pod Admirałem Englefield stoi w pogotowiu silna flota, powiększona jeszcze niedawno jednym okrętem liniowym, a 3 000 wojska są do rozrządzenia. Chińczycy w Kantonie przygotowują się również do obrony przeciw Anglikom i wzmocnili fortyfikacye Bague bardziéj niż kiedykolwiek. Zagranicznych oficerów przyjęto na żołd, którzy ćwiczą w służbie wojskowéj mieszkańców okręgu Kantońskiego, a na tym samym gruncie, który Kijing w Kwietniu r. b. odstąpił był Anglikom, wybudowali teraz Chińczycy warownię. Podróż w górę rz. Kanton jest dla podróżnych bardzo niebezpieczna; niedawno P. Raynvaan został tam zastrzelony, a inny Europejczyk ciężko raniony, pospólstwo bowiem strzela z brzegów do statków cudzoziemskich. Takowy stan rzeczy długo potrwać nie może, „prędzéj czy pożniéj, (mówi gazeta *Bombaj Times*), musimy rozpocząć zdobycie południowych Chin, a następnie może i reszty tego kraju, który, ponieważ wewnątrz dobrze jest uorganizowany, da się łatwiéj rządzić, aniżeli Indye Wschodnie.“

Z okoliczności Świąt Bożego Narodzenia, następujący *N.* Kuryera Wileńskiego wyjdzie dopiéro za tydzień, to jest, dnia 30-go Grudnia r. b.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 23-го Декабря 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*